

राज्यातील कृषिपंप ग्राहकांना मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना/वीज दर सवलत दिल्यामुळे महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित यांना रु.७८३.०० कोटी निधी समायोजनाने वितरित करण्याबाबत सन २०२५-२६ (लेखाशीर्ष -२८०१५५७२)

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग,
शासन निर्णय क्र. पुरमा-२०२५/प्र.क.१३२/ऊर्जा-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.
दिनांक :- २३ फेब्रुवारी, २०२६.

संदर्भ :-

- १) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०२४/ प्र.क्र.९७/ ऊर्जा-५ , दि.२५/०७/२०२४.
- २) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक क्र.अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०७/०४/२०२५
- ३) महावितरण कंपनीचे पत्र क्र काम/शासन/मागणी/सवलत/२५२६/Q१ , दि. ०२ मे, २०२५.
- ४) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. निधीवि-२०२५/ प्र.क्र.६१/ ऊर्जा-३ , दि.२५/०६/२०२५.
- ५) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. निधीवि-२०२५/ प्र.क्र.६१/ ऊर्जा-३ , दि.२५/०६/२०२५.
- ६) महावितरण कंपनीचे पत्र क्र. शासन/मागणी/सवलत(GEN)/०१३७२३, दि.२१/०७/२०२५
- ७) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. निधीवि-२०२५/ प्र.क्र.६१/ ऊर्जा-३ , दि.०३/०९/२०२५.
- ८) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. निधीवि-२०२५/ प्र.क्र.६१/ ऊर्जा-३ , दि.०३/०९/२०२५.
- ९) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. निधीवि-२०२५/ प्र.क्र.६१/ ऊर्जा-३ , दि.२६/११/२०२५.
- १०) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. निधीवि-२०२५/ प्र.क्र.६१/ ऊर्जा-३ , दि.२६/११/२०२५.
- ११) महावितरण कंपनीचे पत्र क्र. पी-कॉम/शासन/मागणी/सवलत/२५-२६/(Q-४)/(GEN)/४२६०३, दि.३०/१२/२०२५
- १२) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक क्र.पूरक-२०२५/प्र.क्र.८४/अर्थ-३, दि.०५/०१/२०२६.
- १३) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र पुरमा-२०२५/प्र.क.१३२/ऊर्जा-३ , दि. २३/०२/२०२६.

प्रस्तावना :-

राज्यातील विविध वर्गातील ग्राहकांना शासनाच्या धोरणानुसार वीज वितरण कंपनीला वीज दरात सवलत देण्यात येते व त्याची प्रतिपूर्ती शासनाकडून वीज वितरण कंपनीस केली जाते. मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना/वीज दर सवलत योजनेतर्गत संदर्भीय शासन निर्णय क्र. १ अन्वये राज्यातील ७.५ एचपी पर्यंतच्या कृषिपंप ग्राहकांना पाच वर्षांसाठी एप्रिल, २०२४ ते मार्च २०२९ पर्यंत मोफत वीज देण्यात येत असून, त्यासाठी प्रतिवर्षी लागणारा निधी अनुदान स्वरूपात महावितरण कंपनीस अदा करण्यात येतो. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरिता कृषिपंप ग्राहकांना मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना/वीज दर सवलत

योजनेकरिता लेखाशिर्ष २८०१५५७२ खाली रु. १५०००.०० कोटी व हिवाळी अधिवेशन-२०२५ मध्ये पुरवणी मागणीद्वारे रु.६१६०.०० कोटी असा एकूण रु.२११६०.०० कोटी इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे.

२. सदर तरतूदीपैकी वित्त विभागाच्या संदर्भित शासन परिपत्रक क्र.०२ व १२ मधील सूचनांच्या अनुषंगाने व वित्त विभागाने अनुमती दिल्यानुसार मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना/कृषिपंप ग्राहकांना वीज दर सवलत योजनेकरिता सन २०२५-२६मध्ये अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला रु.२११६०.०० कोटी रक्कमेपैकी संदर्भित शासन निर्णय क्र. ०४ अन्वये रु. ४१३६.०० कोटी, संदर्भित शासन निर्णय क्र.५ अन्वये रु.१८६४.०० कोटी, संदर्भित शासन निर्णय क्र. ०७ अन्वये रु. २१७२.०० कोटी समायोजनाने, संदर्भित शासन निर्णय क्र. ०८ अन्वये रु. २३२८.०० कोटी रोखीने, संदर्भित शासन निर्णय क्र. ०९ अन्वये रु. ३००२.७० कोटी रोखीने, संदर्भित शासन निर्णय क्र. १० अन्वये रु. १०८८.६० कोटी समायोजनाने व संदर्भित शासन निर्णय क्र. १३ अन्वये रु. ५७८५.७० कोटी रोखीने असे एकूण रु.२०३७७.०० कोटी महावितरण कंपनीस वितरीत करण्यात आले असून आता या शासन निर्णयान्वये **रु.७८३.०० कोटी** निधी महावितरण कंपनीला समायोजनाने वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

कृषिपंप ग्राहकांना मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना/वीज दर सवलतीसाठी योजनेकरिता सन २०२५-२६ मध्ये अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला रु. २११६०.०० कोटी रक्कमेपैकी **रु.७८३,००,००,०००/- (रुपये सातशे त्र्याऐंशी कोटी फक्त)** इतकी रक्कम महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित यांना समायोजनाने वितरीत करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आलेल्या अर्थसहाय्याची रक्कम फक्त कृषिपंप ग्राहकांना मुख्यमंत्री बळीराजा मोफत वीज योजना/ वीज दर सवलतीपोटी खर्च होईल याची दक्षता महावितरण कंपनीने घ्यावी.तसेच ज्या उद्देशासाठी सदर निधी मंजूर करण्यात आला आहे, त्याच उद्देशासाठी तो उपयोगात आणला जाईल याची जबाबदारी महावितरण कंपनीची राहिल.

३. उक्त प्रयोजनासाठी होणारा खर्च “मागणी क्रमांक के-६, २८०१ वीज, ०५ पारेषण व वितरण, १०४, वीज विकास व्यवस्था राष्ट्रीय भार, (०१) वीज दरात सवलत, (०१) (०१) कृषिपंप ग्राहकांना वीजदर सवलत (सर्वसाधारण) (२८०१५५७२), (कार्यक्रम) ३३ अर्थसहाय्य” या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षासाठी मंजूर असलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

४. समायोजनाने वितरीत करावयाची रक्कम **रु. ७८३,००,००,०००/- (रुपये सातशे त्र्याऐंशी कोटी फक्त)** महावितरण कंपनीस रोख न देता पुढे दर्शविल्याप्रमाणे महावितरण कंपनी मर्या., यांच्याकडून शासनास येणे असलेल्या रक्कमेपोटी वसूल करण्यात यावी व खाली नमूद केलेल्या लेखाशिर्षाखाली समायोजनाद्वारे जमा करण्यात यावी.

अ.क्र.	तपशील	रक्कम रुपये	जमा लेखाशिर्ष
१	वित्तीय वर्ष २०२५-२६ या वर्षातील विद्युत शुल्कापोटी या आदेशान्वये समायोजित करावयाची रक्कम (३१ मार्च २०२६ अखेर एकुण विद्युत शुल्क व वीज विक्री करापोटी शासनास येणे असलेली अंदाजित रक्कम (५४३९,७२,००,०००- ७८३,००,००,०००=४६५६,७२,००,००० बाकी)	७८३,००,००,०००/-	००४३ वीजेवरील कर व शुल्क १०१ वीजेचा वापर व विक्री यावरील कर (०१) (०१) मुंबई विद्युत शुल्क अधिनियम १९५८ खालील जमा रक्कमा (००४३००९२)
	एकूण	७८३,००,००,०००/-	

५. सदर रक्कम रु. ७८३,००,००,०००/- (रुपये सातशे त्र्याऐंशी कोटी फक्त) महावितरण कंपनी मर्या., यांच्याकडून शासनास येणे असलेल्या विद्युत शुल्क रक्कमेपोटी समायोजन करण्यात येत असल्याने **निरंक रकमेचे** देयक तयार करण्यात यावे.
६. सदर योजनेला उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.९४/ऊर्जा-३, दि.१३/१२/२०२४ नुसार "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा" (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धतीतून सूट देण्यात आली आहे.
७. वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०७/०४/२०२५ रोजीच्या परिपत्रकातील सोबतच्या परिशिष्टातील अटीची पूर्तता होत आहे. तसेच अनुक्रमांक १ ते ८ मधील अटी लागू होत नसल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. तसेच वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक पूरक-२०२५/प्र.क्र.८४/अर्थ-३, दि.०५/०१/२०२६ रोजीच्या परिपत्रकातील अटीची पूर्तता होत आहे.
८. या लेखाशिर्षाखाली निधी वितरित करण्यासाठी सादर करण्यात आलेल्या देयकाच्या अनुषंगाने प्रमाणित करण्यात येते की, या लेखाशिर्षाखाली कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही तसेच उपयोगिता प्रमाणपत्र प्रलंबित नाही. सदर देयक हे बिनशर्त असून, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३४/व्यय-१६, दि.२९/०१/२०२६ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार सदर निधी समायोजनाने वितरित करण्यात येत आहे.
९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०२६०२२३१८०७०२३७१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ना. श्री. कराड)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष विधानसभा, सभापती/उपसभापती विधानपरिषद, यांचे सचिव.
- ३) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास व गृहनिर्माण), यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री, (राज्य उत्पादन शुल्क, क्रीडा व युवक कल्याण, अल्पसंख्याक विकास व औकाफ) यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ६) मा. मंत्री अपारंपारिक ऊर्जा, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) मा. राज्यमंत्री ऊर्जा, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ८) सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ९) सर्व विधानसभा/विधानसभा सदस्य.
- १०) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अपर मुख्य सचिव (वित्त) मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १२) सचिव (नियोजन) मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १३) अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा) उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १४) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सुत्रधारी कंपनी, फोर्ट, मुंबई.
- १६) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१.

- १७) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई-४०००२०.
- १८) महालेखापाल (लेखा व परिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई-४०००२०.
- १९) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- २०) अधिदान व लेखा अधिकारी (अराप/रालेवि-१), मुंबई.
- २१) अधिदान व लेखा अधिकारी, अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई.
- २२) सह सचिव, (अर्थसंकल्प/व्यय-१६), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २३) कक्ष अधिकारी (प्रशा-१), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २४) निवड नस्ती (ऊर्जा-३), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.